

Pojęcie obiektu

Zgodnie z jego definicją znajdującą się w Wikipedii:

 Jest to wyodrębniony element rzeczywistości, mający znaczenie w rozpatrywanym modelu. Obiekt – element – może być materialny lub abstrakcyjny. Termin ten ma różne znaczenia w różnych dziedzinach, z uwagi na wielość użytych kontekstów.

•

 W informatyce jest to abstrakcja programistyczna posiadająca tożsamość, stan i zdefiniowany sposób zachowania.

Pytania

Pytanie 1: Jak rozumiesz pojęcie

- tożsamość,
- stan,
- zdefiniowany sposób zachowania

Pytanie 2: W jakich dziedzinach nauki posługujemy się pojęciem obiekt

Pytanie 3: Gdzie w życiu posługujemy się pojęciem obiekt

Obiekty wbudowane języka JavaScript

Obiekty wbudowane

JavaScript posiada kilka specjalnych obiektów, które są szczególnie przydatne w różnych sytuacjach. Mowa tu o obiektach wbudowanych, (ang. built-in objects) czyli obiektach predefiniowanych w języku JavaScript, które są dostępne od razu po załadowaniu skryptu. Są to obiekty, które służą do różnych celów, takich jak praca z tablicami, ciągami tekstowymi, datami, funkcjami itp.

Przykładowe obiekty wbudowane

MATH - służy do wykonywania różnych obliczeń matematycznych

DATE - służy do pracy z datami i godzinami

ARRAY - służy do tworzenia i wykonywania operacji na tablicach

STRING - służy do pracy z ciągami tekstowymi

Obiekt String - deklaracja

Jest to dość często spotykany obiekt, służący do pracy z ciągami tekstu.

Deklaracja i inicjalizacja zmiennej łańcuchowej:

- I. let tekst1;
 tekst1 = "Ala ma kota";
- II. let tekst2 = "Ala ma kota";

length – właściwość obiektu String

String posiada jedną właściwość: length, która zwraca długość łańcucha (ciągu znaków).

```
<script>
   let tekst="Ala ma kota";
   document.write(tekst.length);
</script>
```

Poniższy skrypt wypisze na ekranie liczbę 11, ponieważ do ciągu znaków reprezentowanych przez zmienną tekst należy 9 liter i 2 spacje.

charAt() – metoda obiektu String

Zwraca ona znak występujący w łańcuchu pod danym indeksem. Jako argument podajemy indeks danego elementu w ciągu, poczynając od 0.

Przykład: Poniższy skrypt wypisze na ekranie Aaaa

```
let tekst="Ala ma kota";
    document.write(tekst.charAt(0));
    document.write(tekst.charAt(2));
    document.write(tekst.charAt(5));
    document.write(tekst.charAt(5));
    document.write(tekst.charAt(10));
Mafgorzata Toka@k/script>
```

Metody dające dostęp do podciągów obiektu String

substring(*start, end*)

slice(start, end)

substr(*start, length*)

Gdzie:

start – indeks pierwszego elementu podciągu (dla slide i substr również pozycja od końca podana ze znakiem "-")

end - indeks ostatniego elementu +1

length – długość podciągu

Małgorzata Tokarek

Metody dające dostęp do podciągów obiektu String

Przykład użycia metod obiektu *String* do wyciągnięcia z podanego łańcucha "tekst" podciągu "kot". W przypadku metody *substring* z liczbami ujemnymi jako argumentami zwraca pusty łańcuch:

Metoda repalce()

Służy ona do zamiany pewnego podciągu znajdującego się w zmiennej na inny przy czym:

- > wielkość liter w podciągu ma znaczenie.
- >zamieniane jest pierwsze wystąpienie podciągu

Posiada dwa argumenty. Pierwszym argumentem jest dotychczasowy podciąg, a drugi to podciąg na który chcemy zmienić.

Wspomniane wcześniej ograniczenia można zmienić przy użyciu flag:

- g- zamienia wszystkie podciągi

Metoda replace() - przykłady

```
let tekst="Ala ma kota";
let tekst1=tekst.replace("kota", "psa");
    document.write(tekst1+"<br>");
let tekst2=tekst.replace("A", "0");
    document.write(tekst2+"<br>");
let tekst3=tekst.replace("a", "o");
    document.write(tekst3+"<br>");
let tekst4=tekst.replace(/a/g, "o");
    document.write(tekst4+"<br>");
let tekst5=tekst.replace(/a/i, "o");
    document.write(tekst5+"<br>");
let tekst6=tekst.replace(/a/ig, "o");
    document.write(tekst6+"<br>");
```

Ala ma psa Ola ma kota Alo ma kota Alo mo koto ola ma kota olo mo koto

Konwersje małych i wielkich liter

Konwersji łańcucha na wielkie litery dokonuje metoda *toUpperCase*(), a na małe metoda *toLowerCase*(). Nie potrzebują one argumentów, bo jako metody są już wywoływane z pewnym *Stringiem*.

```
let tekst="Ala ma kota";
document.write(tekst.toUpperCase()+"<br>");
document.write(tekst+"<br>");
document.write(tekst.toLowerCase()+"<br>");
document.write(tekst+"<br>");
```

ALA MA KOTA Ala ma kota ala ma kota Ala ma kota

Małgorzata Tokarek

Metoda trim()

Służy do usuwania białych znaków z początku i końca łańcucha. Przykład

```
let napis = " Szkola ";
document.write(napis.length+"<br>!
let napis1=napis.trim()
document.write(napis1.length+"<br>!
let napis2=napis.trimStart()
document.write(napis2.length+"<br>!
let napis3=napis.trimEnd()
document.write(napis3.length+"<br>!
```

Pytania

Pytanie 1: Wymień właściwości obiektu String

Pytanie 2: Wymień metody obiektu String

Pytanie 3: Wymień metody do wyciągania podciągu z łańcucha. Podaj ich argumenty.

Pytanie 4: Podaj metodę służącą do wyciągania łańcucha o zadanej długości.

Pytanie 5: Jakimi sposobami można zmieniać wielkości liter (wymień różne sposoby, a nie tylko dedykowane temu metody)

Pytanie 6: W jaki sposób uzyskać dostęp do n-tego elementu łańcucha.

Zadania

Zadanie 1: Napisz skrypt, który dla zmiennej napis (let napis="Dobranoc") wyciągnie i wypisze na ekranie słowo noc. Pobranie podciągu należy zrobić na 4 różne sposoby, tj. trzema różnymi metodami obiektu *String* i litera po literze.

Zadanie 2: Napisz skrypt, który w napisie wprowadzonym przez użytkownika pozmienia wszystkie litery na nieparzystej pozycji na wielkie litery, a na parzystej na małe i wypisze wynik na ekranie. Przykładowe rozwiązania: DzleŃ DoBrY, MiłeGo dNiA.

Zadanie 3: Napisz skrypt, który w napisie "Tego fajnego dnia pogoda była naprawdę fajna." pozmienia wszystkie słowa fajny, fajna itd. na wspaniały, wspaniała itd. Spróbuj to zrobić jedną instrukcją. Wskazówka: pozmieniaj wszystkie "fajn" na "wspaniał".

Zadania cd.

Zadanie 4: Napisz skrypt, którego zadaniem będzie wypisanie wspak (w odwrotnej kolejności) słowa wprowadzonego przez użytkownika.

Zadanie 5: Napisz skrypt, w którym użytkownik wprowadza jakieś trzywyrazowe zdanie, a na ekranie wyrazy użyte w zdaniu zostaną wypisane w odwrotnej kolejności.

Obiekt Array

Służy on do pracy z tablicami. Podczas deklaracji nie trzeba określać rozmiaru tablicy. Tablica może przechowywać różne dane. Do kolejnych danych dostajemy się poprzez indeksy. Indeks pierwszego elementu to 0, a ostatniego rozmiar-1. Jego deklaracji można dokonać na jeden z poniższych sposobów:

- I. let tablica = new Array();
- II. let tablica = [];

Deklarowanie tablicy można połączyć z nadaniem wartości, a do elementu w tablicy można się dostać poprzez jego indeks:

```
let tablica1 = new Array(4, 8, 10);
let tablica2 = ['Ala', 'Ela', 'Ula'];
document.write(tablica1[1]+" "+tablica2[0]);
8 Ala
```

Jak widać na ekranie pojawi się liczba 8 (drugi element tablicy1 ma indeks 1), a po nim słowo Ala (pierwszy element tablicy2 ma indeks 0)

length – właściwość obiektu Array

Rozmiar tablicy, czyli liczba przechowywanych w niej elementów może w JavaScripcie ulec zmianie. Rozmiar tablicy przydaje się podczas różnych operacji, dlatego potrzebny jest dostęp do jego rozmiaru.

Zapewnia to właściwość length

```
let tablica = ['Ala', 'Ela', 'Ula', 'Ola'];
for (let i=0; i<tablica.length; i++)
    document.write(tablica[i] + "<br>");
Cla
```

Ala

indexOf() – metoda obiektu Array

Metoda zwraca indeks elementu o podanej wartości

```
let tablica = ['Ala', 'Ela', 'Ula', 'Ola'];
document.write(tablica.indexOf('Ola') + "<br>");
document.write(tablica.indexOf('Ala') + "<br>");
document.write(tablica.indexOf('Ula') + "<br>");
document.write(tablica.indexOf('Ela') + "<br>");
1
```

Dodawanie i usuwanie elementów tablicy

tablica – metody obiektu zmieniające tablicę

dodanie elementu do tablicy wyciąganie elementu z tablicy

nazwa.push(...) dodanie elementów na koniec nazwa.unshift(...)

dodanie elementów na początek nazwa.shitf()

pobiera(zabiera)
pierwszy element

nazwa.pop() pobiera(zabiera) ostatni element

Dodawanie elementu na koniec tablicy – metoda *push*()

Metody tej używamy tak jak innych obiektów czyli

obiekt.metoda(wartość): tablica.push(wartość)

```
let liczby = [];
//dokładamy do tablicy liczby
liczby[0]=5;
liczby.push(6);
liczby.push(7);
console.log(liczby);
```

```
    DevTools is now available in Polish! Always now
```

Dodawanie elementu na początek tablicy – metoda *unshift*()

Metody tej używamy tak jak innych obiektów czyli

obiekt.metoda(wartość): tablica.unshift(wartość)

```
console.log(liczby);
liczby.unshift(4);
liczby.unshift(3);
console.log(liczby);
document.write(liczby);
```

Usuwanie elementów z początku tablicy - metoda *shift*() i końca - metoda *pop*()

```
console.log(liczby);
liczby.shift();
console.log(liczby);
liczby.pop();
console.log(liczby);
```

```
    ▶ (5) [3, 4, 5, 6, 7]
    ▶ (4) [4, 5, 6, 7]
    ▶ (3) [4, 5, 6]
```

Liczby losowe

To generowania liczb losowych służy metoda *random* obiektu *Math*. Zwraca ona liczby z przedziału [0,1). Zatem jeśli chcemy mieć wylosowane inne liczby to należy wykonać pewne działania matematyczne. Poniższa funkcja zwraca liczby z przedziału od 0 do wartości argumentu. function losowa(a) {

```
function losowa(a){
   let b = Math.random()*(a+1);
   return Math.floor(b);
}
```

Liczby losowe – testowanie funkcji losowa(a)

```
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
                          0
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
                          0
console.log(losowa(2));
                          2
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
console.log(losowa(2));
```

Wypełnianie tablicy liczbami losowymi

```
let liczby = [];
let i;
for (i=0; i<10; i++)
    liczby[i] = losowa(50);
for (i=10; i<20; i++)
    liczby.push(losowa(50) +100);
console.log(liczby);
for (i=20; i<30; i++)
    liczby.unshift(losowa(50) +500);
console.log(liczby);
```

```
▶ (20) [44, 25, 28, 29, 50, 48, 9, 41, 46, 20, 145, 146, 114, 140, 114, 127, 140, 143, 122, 125]

▶ (30) [502, 543, 540, 502, 523, 500, 500, 501, 545, 541, 44, 25, 28, 29, 50, 48, 9, 41, 46, 20, 145, 146, 114, 140, 114, 127, 140, 143, 122, 125]
```

Zadania

Utwórz na pulpicie folder o nazwie takiej jak Twoje imieDo zadań napisz funkcję o nazwie *losujLiczbę*(a), która będzie zwracała całkowitą liczbę losową z przedziału [0,a]. Kolejne zadania powinny być wykonywane po wciśnięcie właściwych przycisków: Zadanie 1 Zadanie 2 Zadanie 3 Zadanie 4

Zadanie 1: Napisz skrypt wywołujący funkcję, która na trzy różne sposoby wpisze wylosowaną liczbę $\alpha \in [0, 5]$ do tablicy o nazwie *tablica1*. Wyświetl na ekranie nową zawartość tablicy.

Zadania cd.

Zadanie 2

W istniejącym skrypcie dopisz funkcję o nazwie parzyste(), która wypełni tablicę tablica2 dziesięcioma liczbami parzystymi $a \in [0, 20]$. Wskazówka zrób wewnętrzną pętlę do while(), która losuje dopóki wylosowana liczba jest nieparzysta. Efekt wyświetl na ekranie.

Zadanie 3

W istniejącym skrypcie dopisz funkcję o nazwie gdyParzysta(), która 10 razy losuje liczbę $a \in [0, 20]$ i dopisuje element do tablicy o nazwie tablica3i4 tylko wtedy gdy wylosowana liczba jest parzysta. Efekt wyświetl na ekranie.

Zadanie 4

Tak długo jak w tablicy *tablica3i4* jest więcej niż 3 liczby usuwaj pierwszy element tablicy.

Małgorzata Tokarek

Metoda reverse()

Jak nazwa metody wskazuje ... Zmienia oryginał!!!

```
console.log(liczby);
liczby.reverse();
console.log(liczby);
```

```
▶ (10) [18, 21, 37, 34, 38, 36, 2, 2, 31, 2]
▶ (10) [2, 31, 2, 2, 36, 38, 34, 37, 21, 18]
```

Metoda join()

Za pomocą metody join() można łączyć elementy tablicy w jeden ciąg znaków. W metodzie tej można opcjonalnie podać parametr, który określi znak oddzielający kolejne elementy tablicy. Jeżeli nie zostanie podana wartość tego parametru, domyślnym znakiem będzie przecinek.

```
//tworzenie tablicy
let tablica = new Array();
for (let i=0; i<ile; i++)
    tablica[i]=randomToMax(max);
document.write("Wylosowano liczby:&nbsp;&nbsp
document.write(tablica.join() + "<br>>");
Wylosowano liczby: 58,22,76,66,93,31,33,85,84,46
```

Sortowanie tablic

Do sortowania elementów tablicy służy metoda sort(). Modyfikuje ona oryginalną tablicę – nie tworzy żadnej kopii. Domyślnie tablica jest sortowana leksykograficznie - alfabetycznie. Powoduje to, że liczba 12459 będzie mniejsza od 4567, ponieważ w liczbie 12459 cyfra na pierwszej pozycji jest mniejsza. Aby samemu zdefiniować kryteria sortowania w wielu językach tworzy się samemu funkcję (zwyczajowo nazywaną comparator), która w JS jest argumentem funkcji sort.

https://podstawyjs.pl/sortowanie-tablicy-js/

Comparator - założenia

- jeżeli funkcja (a, b) zwróci wartość mniejszą od 0, to wartości a zostanie nadany indeks mniejszy od indeksu przyznanego wartości b,
- jeżeli funkcja (a, b) zwróci wartość równą 0, to wartości indeksów pozostaną bez zmian,
- jeżeli funkcja (a, b) zwróci wartość większą od 0, to wartości a zostanie nadany indeks większy od indeksu przyznanego wartości b.

Przykłady comparatorów

Poniżej napisano dwa comparotory, wykorzystywane w dalszej części skryptu, jeden do sortowania rosnącego, a drugi malejącego:

```
function comparatorR(a, b) {
    return a - b;
function comparatorM(a, b) {
    return b - a;
                Małgorzata Tokarek
```

Metoda sort bez comaparatora

```
tablica.sort();
document.write("Sortowanie domyslne: ");
document.write(tablica.join() + "<br>
```

Sortowanie domyślne: 14,46,54,60,65,68,69,8,86,91

Comparotor jako argument metody sort

Z komparatorem do sortowania rosnąco

```
document.write("Sortowanie rosnaco:  ");
tablica.sort(comparatorR);
document.write(tablica.join() + "<br>
```

Sortowanie rosnąco: 8,14,46,54,60,65,68,69,86,91

Comparotor jako argument metody sort

Z komparatorem do sortowania malejąco

```
document.write("Sortowanie malejaco:  ");
tablica.sort(comparatorM);
document.write(tablica.join() + "<br><<br>>");
```

Sortowanie malejąco: 91,86,69,68,65,60,54,46,14,8

obiekt Date

Pojęcie timestamp

W informatyce powszechne jest przechowywanie dat jako liczby. Sposób w jaki liczby te odpowiadają konkretnym datom trochę się różni w zależności od programu. W języku JavaScript (i PHP) wartości daty i czasu są przechowywane w formacie *timestamp*, czyli jako liczba milisekund, które upłynęły od północy 1 stycznia 1970 roku.

Data i czas

Dzięki *timestamp* obiekt *Date* przechowuje wartości daty i czasu oraz pozwala wykonywać na nich różne operacje, można np.:

- >odczytać wartość daty i czasu,
- pobrać oddzielnie rok, miesiąc, dzień, ...
- pobrane części niezależnie od siebie modyfikować

Tworzenie obiektów Date.

Podczas tworzenia dat, podobnie jak i innych obiektów używamy słowa kluczowego *new*. Jeśli nie podamy żadnych argumentów to podawana jest aktualna data (i czas).

```
let dzisiajData = new Date();
document.write(dzisiajData + "<br>");
```

Thu Nov 02 2023 16:43:59 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy)

Tworzenie obiektów Date.

Można utworzyć obiekt z określoną liczbą parametrów. Może ich być od dwóch do siedmiu (rok, miesiąc, dzień, godzina, minuty, sekundy, milisekundy). Taki obiekt będzie zawierał ściśle określoną wartość daty i godziny.

```
let dzisiajData = new Date();
let wybranaData = new Date(2022, 2, 2);
document.write(dzisiajData + "<br>");
document.write(wybranaData + "<br>");
```

Thu Nov 02 2023 16:43:59 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy) Wed Mar 02 2022 00:00:00 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy)

Pytanie

Co się nie zgadza na poprzednim slajdzie?

Miesiące liczone są od zera czyli

0 to styczeń

1 to luty

2 to marzec

itd

Zastosowanie numeracji od 0

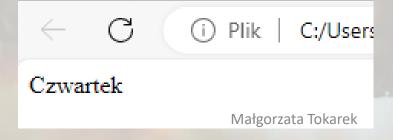
Wygodnym zastosowaniem numeracji miesięcy i dni tygodnia od zera może być utworzenie tablic jak poniżej i stosowanie ich w skrypcie:

Zastosowanie tablicy w dacie

Efektem kodu:

```
//dzisiejsza data
let data = new Date();
let dzienTygodnia = data.getDay();
document.write(dni[dzienTygodnia]);
```

jest wyświetlenie na ekranie bieżącego dnia tygodnia w języku polskim

Podstawowe metody obiektu Date

Metoda	Opis
getDate()	dzień miesiąca (wartość z przedziału 1 – 31)
getDay()	dzień tygodnia (0 dla niedzieli, 1 dla poniedziałku, 2 dla wtorku itd.)
getYear()	liczba reprezentująca rok (dla zakresu dat 1900 – 1999 jest to 2-cyfrowa liczba, a dla późniejszych jest to liczba 4-cyfrowa)
getFullYear()	pełna liczba reprezentująca rok
getHours()	zwraca aktualną godzinę (z przedziału 0 - 23)
getMillisecond()	zwraca milisekundy (z przedziału 0 - 999)
getMinutes()	zwraca minuty (z przedziału 0 – 59)
getMonth()	zwraca aktualny miesiąc (0 - styczeń, 1 - luty itd.)
getSeconds()	zwraca aktualną liczbę sekund (z przedziału 0 – 59)
getTime()	zwraca aktualny czas jako liczbę reprezentującą liczbę milisekund która upłynęła od godziny OO:OO 1 stycznia 1970 roku Małgorzata Tokarek

Wyświetlenie daty według własnego sposobu

```
//dzisiejsza data
let data = new Date();

//składowe dzisiejszej daty
let rok = data.getFullYear();
let mies = data.getMonth();
let nr_dzien = data.getDate();
let dzien = data.getDay();
let godz = data.getHours();
let min = data.getMinutes();
let sek = data.getSeconds();
```

```
//uzupelinianie zapisu 0 z przodu
if (min < 10) {
    min = "0" + min;
}
if (sek < 10) {
    sek = "0" + sek;
}</pre>
```

Czwartek, 30 listopada 2023 roku Godzina: 15:42:32

document.write(p_data_czas);

Małgorzata Tokarek

Tworzenie obiektów Date

Do tworzenia obiektu wykorzystamy datę wprowadzoną w formularzu. Sama data daje nam czas o północy.

Tworzenie obiektów Date

I skrypcie pobieramy datę oraz podajemy jej wartość do obiektu

```
function dates(){
                      = document.getElementById("data").value;
    let zformularza
   let dzisiajData = new Date();
   let wybranaData = new Date(2022, 2, 2);
   let formularzData = new Date(zformularza) ;
    document.getElementById("dzisiaj").innerHTML = dzisiajData;
    document.getElementById("wybrana").innerHTML = wybranaData;
    document.getElementById("formularzowa").innerHTML = formularzData;
```

Tworzenie obiektów Date

Efekt kodu z poprzednich stron

31.10.2023 📰 Wczytaj

Thu Nov 02 2023 17:19:52 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy)

Wed Mar 02 2022 00:00:00 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy)

Tue Oct 31 2023 01:00:00 GMT+0100 (czas środkowoeuropejski standardowy)

Zadanie 1

Utwórz stronę, która po wprowadzeniu daty:

Utwórz stronę, która po wprowadzeniu daty

Formularze do wprowadzania dat i obiekt Date w obliczeni

Podaj datę urodzenia

101.09.2007 Podaj

Osoba nieletnia.

Przeżyła 5933 dni.

Małgorzata

Gradient liniowy

```
body {
    background-image:
        linear-gradient(to bottom, □#0099ff, □white);
    color: ■navy;
   font-family: 'Charm', sans-serif;
   font-size:20pt;
    height: 100vh;
```

Należy dobrać rozmiar. Wysokość 100vh oznacza 100% obszaru roboczego

Argumenty funkcji linear-gradient

Określają sposób przebiegu oraz użyte kolory i ich rozmiar

```
body{
    background-image:
        linear-gradient(45deg, #0099ff, white, lightblue);
    color: navy;
    font-family: 'Charm', sans-serif;
    font-size:20pt;
    height: 100vh;
}
```

Zadanie 2

Utwórz stronę, w której po najechaniu myszką na ramkę z tekstem jak poniżej wyświetla się informacja o aktualnej dacie i liczbie dni do wakacji. Wystylizuj stronę za pomocą gradientów liniowych.

Dzisiaj jest,.

Do wakacji zostało tylko - dni.

Dzisiaj jest czwartek, 14 grudnia 2023.

Do wakacji zostało tylko - 189 dni.